

กระทู้ถามที่ ๓๑๕ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๐ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอให้มีการส่งเสริมการปลูกฝิ่นอย่างถูกกฎหมายเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

ฝิ่นหรือชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า ปาปาเวอร์ ซอมนิเฟอร์รัม (Papaver somniferum) เป็นพืชล้มลุกที่ขึ้นง่ายในเขตที่มีความชื้น ยางจากผลฝิ่นมีส่วนประกอบสารอัลคาลอยด์ (Alkaloids) ซึ่งเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้ฝิ่นกลายเป็นสารเสพติดให้โทษร้ายแรง ออกฤทธิ์กดระบบประสาท จัดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๒ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒

อย่างไรก็ตาม สารสกัดของฝิ่นที่ใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ ได้แก่ มอร์ฟีน (morphine) ในปริมาณไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙.๕ โคดีอิน พบในฝิ่นร้อยละ ๐.๘ - ๒.๕ ใช้เป็นยาแก้ปวดที่อาจทำให้เสพติด เป็นยาระงับอาการไอ ใช้เป็นยานอนหลับให้ผู้ป่วยที่นอนไม่หลับเนื่องจากอาการไอ มีฤทธิ์เหมือนมอร์ฟีนแต่อ่อนกว่าและผู้ใช้ติดยาได้น้อยกว่านอสคาพีน หรือนาร์โคทีน พบในฝิ่นร้อยละ ๔ - ๘ ใช้เป็นยาระงับอาการไอไม่ทำให้เสพติดรุนแรง และพาพาเวอริน พบในฝิ่นราวร้อยละ ๐.๕ - ๒.๕ ใช้เป็นยาลดความดันโลหิตและใช้เป็นยาแก้ไอ

สำหรับประเทศไทยในปัจจุบัน การปลูกฝิ่นยังผิดกฎหมาย ทั้งที่พื้นที่ของประเทศเหมาะสมแก่การปลูก และมีการลักลอบปลูกฝิ่นมากทางภาคเหนือของประเทศบริเวณแนวพรมแดนที่เรียกว่า สามเหลี่ยมทองคำ หากมีการส่งเสริมให้มีการปลูกฝิ่นอย่างถูกกฎหมายและนำไปผลิตเป็นมอร์ฟีนได้ จะทำให้มีพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ของประเทศ และเป็นประโยชน์ต่อทางการแพทย์ทั่วโลก จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีแนวความคิดเกี่ยวกับการศึกษาการปลูกฝิ่นในประเทศไทยเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลจะมีแนวทางในการส่งเสริมให้มีการปลูกฝิ่นอย่างถูกกฎหมายได้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

สฤกษ์พงษ์ เกียวข้อง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

จังหวัดกระบี่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๓๑๕ ร.

ของ นายสฤกษ์พงษ์ เกี่ยวข้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกระบี่ พรรคภูมิใจไทย
เรื่อง ขอให้มีการส่งเสริมการปลูกฝิ่นอย่างถูกกฎหมายเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์

ข้าพเจ้า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ขอตอบกระทู้ถาม เรื่อง ขอให้มีการส่งเสริมการปลูกฝิ่นอย่างถูกกฎหมายเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ ของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจที่
ได้รับรายงานจากกระทรวงสาธารณสุข ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑

จากข้อมูลกระทรวงสาธารณสุขทราบว่า ปัจจุบันยังไม่มีแนวคิดในการศึกษาการปลูกพืชฝิ่น
ในประเทศไทยเพื่อใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ เนื่องจาก

๑. พืชฝิ่นจัดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ พ.ศ. ๒๕๖๓ ออกตามความในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๖๒ อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๖๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดบทบัญญัติผ่อนปรนให้สามารถนำยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ มาใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์และการศึกษาวิจัยได้

๒. ฤทธิ์สารสกัดที่ได้จากพืชฝิ่น ได้แก่ มอร์ฟิน จัดเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีฤทธิ์กดประสาทส่วนกลางแรงกว่าฝิ่นประมาณ ๘ - ๑๐ เท่า มอร์ฟินถูกนำมาใช้เป็นยาระงับอาการปวดทางการแพทย์และต้องสั่งจ่ายโดยแพทย์ในสถานพยาบาลที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษเท่านั้น มอร์ฟินสามารถนำไปสังเคราะห์ได้เป็นเฮโรอีนซึ่งจัดเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๖๒ ฤทธิ์ของเฮโรอีนมีความรุนแรงกว่ามอร์ฟินประมาณ ๔ - ๘ เท่า และรุนแรงกว่าฝิ่นประมาณ ๓๐ - ๘๐ เท่า ถือเป็นยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรงและทำให้เกิดการเสี่ยงต่อการติดยาของประชากรในระดับรุนแรง

๓. ข้อมูลการนำเข้ามอร์ฟินทั้งที่เป็นวัตถุดิบและนำเข้ายาสำเร็จรูป และข้อมูลการนำวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิตเป็นยาสำเร็จรูปในประเทศ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ มีการนำเข้าวัตถุดิบ ๓๓๕ กิโลกรัม มูลค่าการนำเข้าประมาณ ๑๕.๙ ล้านบาท มีการนำเข้ายาสำเร็จรูป มูลค่าการนำเข้าประมาณ ๓๐๕ ล้านบาท รวมมูลค่านำเข้าทั้งสิ้น ๓๒๐.๙ ล้านบาท และมีการผลิตยาสำเร็จรูปภายในประเทศ มูลค่าการจ้างผลิตประมาณ ๗๙.๘ ล้านบาท

สำหรับพืชฝิ่นมีคุณลักษณะทั้งส่วนที่เป็นประโยชน์และเป็นโทษ การจะศึกษาการปลูกฝิ่นในประเทศไทย จะต้องมีการกำหนดพื้นที่ทำการทดลองปลูกเพื่อการศึกษาวิจัยและทดลองอย่างรอบคอบและรัดกุม ตลอดจนมาตรการกำกับดูแลต้องมีความเข้มงวดเพื่อไม่ให้เกิดการรั่วไหลออกนอกระบบ โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าของการดำเนินการและความเป็นไปได้ในการนำมาผลิต

เป็นยารักษาโรค อีกทั้งพืชฝิ่นเป็นวัตถุดิบสำคัญในการนำมาผลิตเป็นเฮโรอีน ซึ่งจัดเป็นยาเสพติดให้โทษ ในประเภท ๑ และเป็นยาเสพติดที่มีความร้ายแรงไม่มีการนำมาใช้ทางการแพทย์ในประเทศ จึงต้องมีการประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบและรัดกุมภายใต้กรอบแห่งกฎหมายที่ได้มีการกำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประเทศไทยมีความมั่นคงของยามอร์ฟินเพียงพอต่อการใช้เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ภายในประเทศ ดังนั้น จึงยังไม่มีคามจำเป็นที่จะใช้การผ่อนปรนในการศึกษาตามบทบัญญัติของกฎหมายในสถานการณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุขและสังคมไทย

คำตอบข้อที่ ๒

กระทรวงสาธารณสุขรายงานว่า ปัจจุบันการส่งเสริมให้มีการปลูกฝิ่นอย่างถูกกฎหมายยังไม่มี การดำเนินการในประเทศไทย เนื่องจากพืชฝิ่นอยู่ภายใต้การควบคุมตามอนุสัญญาเดี่ยวว่าด้วย ยาเสพติดให้โทษ ค.ศ. ๑๙๖๑ ซึ่งกำหนดให้ประเทศภาคีสมาชิกต้องจัดให้มีมาตรการควบคุม ห้ามการผลิต นำเข้า ส่งออก การใช้ประโยชน์ เว้นแต่ในปริมาณเท่าที่จำเป็นสำหรับการใช้ทางการแพทย์ หรือการศึกษาวิจัยเท่านั้น โดยประเทศไทยเป็นภาคีในอนุสัญญาฯ จึงต้องดำเนินการภายใต้กรอบของ อนุสัญญาฯ ดังกล่าว

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๖/๒ (๑) กำหนดให้ การผลิต นำเข้า ส่งออก ซึ่งยาเสพติด ให้โทษในประเภท ๕ กระทำได้ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ การแพทย์ การรักษาผู้ป่วย หรือการศึกษาวิจัยและพัฒนา ทั้งนี้ ให้รวมถึงการเกษตรกรรม พาณิชยกรรม วิทยาศาสตร์ หรืออุตสาหกรรมเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ด้วย ซึ่งได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และมาตรา ๒๖/๕ กำหนดคุณสมบัติของผู้ขอรับอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ ตัวอย่างเช่น

๑. หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ศึกษาวิจัยหรือจัดการเรียนการสอนทางการแพทย์ เกษศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือเกษตรศาสตร์ หรือมีหน้าที่ให้บริการทางการแพทย์ เกษกรรม หรือวิทยาศาสตร์ หรือมีหน้าที่ให้บริการทางเกษตรกรรมเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์หรือเกษตรกรรม หรือหน่วยงานของรัฐ ที่มีหน้าที่ในการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด หรือสภากาชาดไทย

๒. ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ผู้ประกอบวิชาชีพ การแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือหมอพื้นบ้านตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ทั้งนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยและหมอพื้นบ้าน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

๓. สถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีหน้าที่ศึกษาวิจัย และจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับทางการแพทย์หรือเภสัชศาสตร์

๔. ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่รวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนซึ่งจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจเพื่อสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือสหกรณ์การเกษตรซึ่งจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ซึ่งดำเนินการภายใต้ความร่วมมือและกำกับดูแลของผู้ขออนุญาตตาม (๑) หรือ (๓) ทั้งนี้ ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมดังกล่าว สามารถร่วมผลิตและพัฒนาสูตรตำรับยาแผนโบราณหรือยาสมุนไพรได้เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ ภายใต้ความร่วมมือและกำกับดูแลของผู้ขออนุญาตตามข้อ ๑ หรือข้อ ๓ ด้วย

สำหรับข้อกำหนดข้างต้น ในการผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีพืชฝิ่นซึ่งจัดเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ ไว้ในครอบครอง สามารถกระทำได้ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์เฉพาะทางราชการ การแพทย์ การรักษาผู้ป่วย หรือการศึกษาวิจัยและพัฒนาเท่านั้น และต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ การปลูกพืชฝิ่นที่ถูกต้องตามกฎหมายจะอยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการควบคุมสารเสพติดนานาชาติ (The International Narcotics Control Board) ซึ่งปัจจุบันมี ๒๑ ประเทศ ที่ได้รับอนุญาตให้สามารถปลูกพืชฝิ่นอย่างถูกกฎหมายเพื่อแปรรูปเป็นยารักษาทางการแพทย์สำหรับตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ